

THẨM QUYỀN TẠM GIỮ TANG VẬT, PHƯƠNG TIỆN, GIẤY PHÉP, CHỨNG CHỈ HÀNH NGHỀ THEO THỦ TỤC HÀNH CHÍNH

Lê Thu Thảo¹

Tóm tắt: Để ngăn chặn kịp thời vi phạm hành chính hoặc để bảo đảm việc xử lý vi phạm hành chính, Luật Xử lý vi phạm hành chính quy định người có thẩm quyền có thể áp dụng các biện pháp ngăn chặn và bảo đảm xử lý vi phạm hành chính. Việc áp dụng quy định pháp luật về thẩm quyền tạm giữ tang vật, phương tiện, giấy phép, chứng chỉ hành nghề theo Luật Xử lý vi phạm hành chính năm 2012 còn gặp nhiều vướng mắc. Bài viết đánh giá từ thực trạng Luật Xử lý vi phạm hành chính (Luật XLVPHC) năm 2012 về thẩm quyền tạm giữ tang vật, phương tiện, giấy phép, chứng chỉ hành nghề theo thủ tục hành chính, nhằm làm nổi bật quy định mới theo Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Xử lý vi phạm hành chính về nội dung này để áp dụng pháp luật thống nhất, có hiệu quả.

Từ khóa: Xử phạt vi phạm hành chính, thẩm quyền tạm giữ tang vật, phương tiện, giấy phép, chứng chỉ hành nghề, thủ tục hành chính.

Nhận bài: 17/3/2022; Hoàn thành biên tập: 06/4/2022; Duyệt đăng: 21/4/2022.

Abstract: In order to promptly prevent administrative violations or to ensure the handling of administrative violations, the Law on Handling of Administrative Violations stipulates that competent persons can apply measures to prevent and ensure the handling of violations administrative. The application of legal provisions on the competence to temporarily seize material evidences, means, licenses and practice certificates under the Law on Handling of Administrative Violations 2012 still faces many problems. The article evaluates from the current situation of the 2012 Law on Handling of Administrative Violations on the authority to temporarily seize material evidences, vehicles, licenses, practice certificates according to administrative procedures, in order to highlight new regulations under the provisions of law. Law amending and supplementing a number of articles of the Law on Handling of Administrative Violations on this content to apply uniform law effectively.

Keywords: Sanction administrative violations, competence to temporarily seize material evidences, means, licenses, practice certificates, administrative procedures.

Date of receipt: 17/3/2022; Date of revision: 06/4/2022; Date of Approval: 21/4/2022.

1. Khái quát về thẩm quyền tạm giữ tang vật, phương tiện, giấy phép, chứng chỉ hành nghề theo thủ tục hành chính

Xử lý vi phạm hành chính nói chung và xử phạt vi phạm hành chính nói riêng là công cụ quan trọng trong hoạt động quản lý nhà nước nhằm duy trì trật tự, kỷ cương trong quản lý hành chính của Nhà nước. Để ngăn chặn kịp thời vi phạm hành chính hoặc để

bảo đảm việc xử lý vi phạm hành chính, Luật XLVPHC quy định người có thẩm quyền có thể áp dụng các biện pháp ngăn chặn và bảo đảm xử lý vi phạm hành chính. Điều 119 Luật XLVPHC năm 2012 quy định 9 biện pháp ngăn chặn và bảo đảm xử lý vi phạm hành chính, gồm có: tạm giữ người; áp giải người vi phạm; tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính, giấy phép, chứng chỉ

¹ Thạc sỹ, Phó Trưởng bộ môn phụ trách Bộ môn Kỹ năng tham gia giải quyết các vụ việc hành chính, Khoa Đào tạo Luật sư, Học viện Tư pháp.

hành nghề; khám người khám phương tiện vận tải, đồ vật; khám nơi cất giấu tang vật, phương tiện vi phạm hành chính; quản lý người nước ngoài vi phạm pháp luật Việt Nam trong khoảng thời gian làm thủ tục trục xuất; giao cho gia đình, tổ chức quản lý người đang được làm thủ tục áp dụng biện pháp xử lý hành chính; và truy tìm đối tượng phải chấp hành quyết định đưa vào trường giáo dưỡng, đưa vào cơ sở giáo dục bắt buộc, đưa vào cơ sở cai nghiện bắt buộc trong trường hợp bỏ trốn. Một trong các biện pháp được áp dụng thường xuyên trong các vụ vi phạm hành chính là biện pháp “tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính, giấy phép, chứng chỉ hành nghề”.

Mục đích của việc tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính, giấy phép, chứng chỉ hành nghề là để ngăn chặn ngay hành vi vi phạm hành chính mà nếu không tạm giữ thì sẽ gây hậu quả nghiêm trọng cho xã hội, để xác minh tình tiết mà nếu không tạm giữ thì không có căn cứ ra quyết định xử phạt, để bảo đảm thi hành quyết định xử phạt và chỉ được áp dụng trong các trường hợp cần thiết theo quy định tại khoản 1 Điều 125 Luật XLVPHC năm 2012. Người có thẩm quyền tạm giữ phải ban hành quyết định tạm giữ, trong đó nêu rõ căn cứ áp dụng nhằm bảo đảm mục đích của việc tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính, giấy phép, chứng chỉ hành nghề như đã nêu ở trên.

Thẩm quyền tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính, giấy phép, chứng chỉ hành nghề theo thủ tục hành chính được hiểu là thẩm quyền của người trong cơ quan hành chính nhà nước do pháp luật quy định, được xem xét, quyết định áp dụng biện pháp tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính, giấy phép, chứng chỉ hành nghề theo thủ tục hành chính với mục đích ngăn chặn hành vi vi phạm và bảo đảm xử lý vi phạm hành chính theo quy định pháp luật về xử lý

vi phạm hành chính Việc xác định thẩm quyền tạm giữ có ý nghĩa quan trọng trong việc đánh giá tính hợp pháp về thủ tục, các bước thực hiện xử phạt vi phạm hành chính.

2. Nội dung vụ việc và quan điểm, bình luận

Quy định về thẩm quyền tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính, giấy phép, chứng chỉ hành nghề theo Luật XLVPHC năm 2012 còn có nhiều điểm chưa rõ ràng, vướng mắc, tạo ra nhiều luồng quan điểm tranh luận, dẫn đến việc hiểu và áp dụng pháp luật chưa thống nhất. Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật XLVPHC đã khắc phục được mặt hạn chế của quy định này. Tác giả phân tích cụ thể thông qua nội dung vụ việc hành chính sau đây:

Ngày 24/6/2015, Đội quản lý thị trường số 08 thuộc Chi cục quản lý thị trường TP. Hồ Chí Minh do ông Nguyễn Thanh T làm đội trưởng đã ký Quyết định kiểm tra số 0196707/QĐ-KT tại Chi nhánh công ty H, nội dung kiểm tra gồm kiểm tra giấy chứng nhận đăng ký kinh doanh, kiểm tra hàng hóa tại địa điểm kinh doanh: hóa đơn, chứng từ có liên quan đến hàng hóa; kiểm tra việc đo lường chất lượng hàng hóa theo quy định. Trong quá trình tiến hành kiểm tra chi nhánh công ty, đội quản lý thị trường số 08 đã kiểm tra nội dung: xâm phạm quyền nhãn hiệu (ba chữ Nhật) giữa công ty Ajinomoto với công ty H, cho rằng công ty H có dấu hiệu xâm phạm quyền nhãn hiệu, hàng hóa của Chi nhánh công ty, đội Quản lý thị trường số 08 lập biên bản số 0088000/BB-TGTV ngày 21/06/2015 tạm giữ số lượng hàng hóa là mì chính, thùng carton, bao nilong, cân điện tử, máy ép nhiệt... Tổng giá trị số hàng hóa đội Quản lý thị trường số 08 cho rằng vi phạm nhãn hiệu (gồm tất cả tang vật thu được tại hiện trường đã kể trên) lên đến hơn 700 triệu đồng. Ngày 24/6/2015, Đội trưởng Đội quản lý thị trường số 08 ban hành Quyết định tạm giữ tang vật,

phương tiện, giấy tờ theo thủ tục hành chính số 0073856/QĐ-TGTV với lý do tạm giữ: Hàng hóa có dấu hiệu xâm phạm quyền đối với nhãn hiệu, thời hạn tạm giữ từ 18 giờ 00 ngày 24/6/2015. Sau đó Đội trưởng Đội Quản lý thị trường ông Nguyễn Thanh T ban hành Quyết định kéo dài hoặc gia hạn thời gian tạm giữ tang vật, phương tiện, giấy tờ theo thủ tục hành chính số 0029365/QĐ-KDTGTV ngày 30/6/2015 và trả lại tang vật tạm giữ cho Công ty theo Quyết định số 0029505/QĐ-TLTV ngày 23/7/2015.

Đây là vụ việc tranh chấp hành chính trong lĩnh vực xử phạt vi phạm hành chính về sở hữu công nghiệp, cụ thể liên quan đến việc tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính. Với vụ việc trên, việc xác định thẩm quyền tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính của Đội trưởng Đội quản lý thị trường - ông Nguyễn Thanh T theo quy định tại khoản 3 Điều 125 Luật XLVPHC năm 2012 có hai cách hiểu và áp dụng pháp luật như sau:

Cách hiểu thứ nhất, Đội trưởng Đội quản lý thị trường số 08 - ông Nguyễn Thanh T ban hành quyết định tạm giữ số 0073856/QĐ-TGTV là trái thẩm quyền. Bởi lẽ giá trị tang vật vi phạm nhãn hiệu lên đến hơn 700 triệu đồng. Theo quy định tại khoản 3 Điều 125 Luật XLVPHC năm 2012: *“Người có thẩm quyền áp dụng hình thức xử phạt tịch thu tang vật, phương tiện vi phạm hành chính quy định tại Chương II Phần thứ hai của Luật này thì có thẩm quyền tạm giữ tang vật, phương tiện được sử dụng để vi phạm hành chính”*. Dẫn chiếu đến Chương II phần thứ hai của Luật XLVPHC năm 2012, thẩm quyền của Đội trưởng đội quản lý thị trường khi áp dụng hình thức xử phạt tịch thu tang vật, phương tiện vi phạm hành chính tại khoản 2 Điều 45 là:

“Đội trưởng Đội Quản lý thị trường có quyền:

a) *Phạt cảnh cáo;*

b) *Phạt tiền đến 25.000.000 đồng;* c) *Tịch thu tang vật, phương tiện vi phạm hành chính có giá trị không vượt quá mức tiền phạt được quy định tại điểm b khoản này”*.

Theo quan điểm này, thẩm quyền tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính theo khoản 3 Điều 125 XLVPHC năm 2012 phụ thuộc vào giá trị tang vật, phương tiện vi phạm hành chính bị tạm giữ, cụ thể bị giới hạn bởi giá trị tang vật, phương tiện vi phạm hành chính bị tạm giữ đó. Vì vậy, theo quy định tại khoản 2 Điều 45 và khoản 3 Điều 125 Luật XLVPHC năm 2012, Đội trưởng Đội quản lý thị trường chỉ được tạm giữ đối với tang vật, phương tiện vi phạm hành chính có giá trị không vượt quá 25.000.000 đồng. Trong khi đó, giá trị tang vật, phương tiện tạm giữ trong vụ việc xảy ra tại chi nhánh công ty H lên đến hơn 700 triệu đồng, là vượt quá thẩm quyền tạm giữ của Đội trưởng Đội quản lý thị trường, cần phải chuyển vụ việc cho chủ thể có thẩm quyền xử phạt, tịch thu để ban hành quyết định tạm giữ tạm giữ.

Cách hiểu thứ hai cho rằng, Đội trưởng Đội quản lý thị trường số 08 có thẩm quyền tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính không phụ thuộc vào giá trị tang vật bị tạm giữ vì: quy định tại khoản 3 Điều 125 Luật XLVPHC năm 2012 được hiểu rằng tất cả những người có thẩm quyền áp dụng hình thức xử phạt tịch thu tại Chương II phần thứ 2 của Luật XLVPHC năm 2012 đều có thẩm quyền tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính; thẩm quyền tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính không phụ thuộc vào giá trị tang vật bị tạm giữ.

Điều này được giải thích dựa trên những căn cứ tạm giữ, mục đích của việc tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính. Như chúng ta được biết, mục đích của việc tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính để ngăn chặn hành vi vi phạm và bảo đảm thi hành quyết định xử phạt; khi tạm giữ

phải có ít nhất một trong các căn cứ thể hiện sự thật cần thiết phải áp dụng: để xác minh các tình tiết làm căn cứ xử phạt, để định giá tang vật vi phạm hành chính làm căn cứ xác định khung tiền phạt, thẩm quyền xử phạt; để ngăn chặn hành vi vi phạm có thể tiếp diễn gây hậu quả hay để bảo đảm thi hành quyết định xử phạt vi phạm hành chính. Trường hợp thực hiện tạm giữ để định giá tang vật, từ giá trị tang vật mới xác định được mức độ của hành vi vi phạm để đưa vào khung phạt, từ khung phạt đối với hành vi mới xác định được thẩm quyền xử phạt hành vi đó thuộc về chức danh nào. Do đó, nếu cho rằng thẩm quyền tạm giữ phụ thuộc vào giá trị tang vật tạm giữ là không hợp lý. Với cách quy định dẫn chiếu tại khoản 3 Điều 125 Luật XLVPHC năm 2012 về Chương II Luật XLVPHC, có thể hiểu: chức danh nào được quy định có thẩm quyền áp dụng hình thức xử phạt tịch thu tang vật, phương tiện vi phạm hành chính thì chức danh đó sẽ có thẩm quyền tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính.

Tác giả đồng tình với cách hiểu thứ hai. Đội trưởng Đội quản lý thị trường là chủ thể được áp dụng hình thức xử phạt tịch thu tang vật do vậy có thẩm quyền ra quyết định tạm giữ, đặc biệt thẩm quyền tạm giữ theo luật định không phụ thuộc vào giá trị tang vật nên có thể kết luận Đội trưởng Đội quản lý thị trường có thẩm quyền ra quyết định tạm giữ tang vật trong trường hợp trên.

Qua hai cách tiếp cận trên, ta có thể nhận thấy rằng những quy định về tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính của Luật XLVPHC năm 2012 không thực sự rõ ràng, đầy đủ. Khoản 3 Điều 125 Luật XLVPHC năm 2012 có một số điểm hạn chế như sau:

Mặc dù quy định của Điều 125 về *Tạm giữ tang vật, phương tiện, giấy phép, chứng chỉ hành nghề theo thủ tục hành chính*, nhưng khoản 3 Điều 125 chỉ quy định thẩm quyền về tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm

hành chính, không quy định về thẩm quyền tạm giữ giấy phép, chứng chỉ hành nghề.

Không quy định rõ thẩm quyền tạm giữ tang vật, phương tiện có phụ thuộc vào giá trị tang vật, phương tiện hay không.

Hai điểm hạn chế trên đã gây ra ảnh hưởng rất lớn đến công tác thực thi pháp luật của các chủ thể tham gia tiến hành xử phạt cũng như những người áp dụng pháp luật.

Để khắc phục những hạn chế, thiếu sót trong quy định về tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính trên, Luật XLVPHC sửa đổi, bổ sung năm 2020 đã quy định cụ thể, rõ ràng và đồng thuận với quan điểm thứ 2, theo đó:

“64. Sửa đổi, bổ sung một số khoản của Điều 125 như sau: a) Sửa đổi, bổ sung các khoản 3, 4 và 5, bổ sung các khoản 5a, 5b và 5c vào sau khoản 5 Điều 125 như sau:

“3. Người có thẩm quyền áp dụng hình thức xử phạt tịch thu tang vật, phương tiện vi phạm hành chính quy định tại Chương II Phần thứ hai của Luật này thì có thẩm quyền ra quyết định tạm giữ tang vật, phương tiện vi phạm hành chính, giấy phép, chứng chỉ hành nghề. Thẩm quyền tạm giữ không phụ thuộc vào giá trị của tang vật, phương tiện vi phạm hành chính”.

Quy định sửa đổi này làm rõ hai vấn đề: thứ nhất, bổ sung về thẩm quyền tạm giữ không chỉ với tang vật, phương tiện vi phạm hành chính mà còn tạm giữ giấy phép, chứng chỉ hành nghề; thứ hai, khẳng định thẩm quyền tạm giữ không phụ thuộc vào giá trị của tang vật, phương tiện vi phạm hành chính. Quy định này đã khắc phục mọi vướng mắc trên tranh cãi khi áp dụng Luật XLVPHC năm 2012. Trước khi có quy định sửa đổi của Luật XLVPHC sửa đổi, bổ sung năm 2020, thực tiễn có rất nhiều trường hợp chậm trễ trong việc tạm giữ vì các chủ thể thực thi pháp luật còn lúng túng, e ngại sai

(Xem tiếp trang 48)